ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ...

សុន្ទរកថា
ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងឱកាសបិទសន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១
និងទិសដៅការងារឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៣ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី២៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣

សូមគោរព :

- **គណៈអធិបតី**
- **លោក Ye-Hong Ahn ជំនាញការធនាគារកណ្តាលកូរ៉េ ប្រចាំនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា**
- **លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីស្នេហា**

នៅពេលនេះ សន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១ និងទិសដៅការងារឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៣ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើង បានឈានដល់ទីបញ្ចប់ ប្រកបដោយជោគជ័យ ក្រោមបរិយាកាសសប្បាយរីករាយនិងស្និទ្ធស្នាលបំផុត ។ ជារួម ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ថា សន្និបាតយើងថ្ងៃនេះ បានប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូននិងបានផ្តល់ ខ្លឹមសារសំខាន់ៗចំពោះមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាទាំងអស់គ្នា ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា សមាជិក-សមាជិកានៃអង្គសន្និបាតយើង ពិតជាក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃការងារ របស់យើង អនុសាសន៍ណែនាំនិងទិសដៅការងារថ្មីៗ យកទៅអនុវត្ត ដើម្បីបន្តរួមចំណែកអភិវឌ្ឍធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាឱ្យមានការរីកចម្រើនកាន់តែល្អប្រសើរថែមទៀត ។

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី ដែលបានផ្តល់បទអន្តរាគមន៍និងអនុសាសន៍ ជូនអង្គសន្និបាតយើង ។ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះសមាជិក-សមាជិកាទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ចូលរួមក្នុងអង្គសន្និបាត និងខិតខំយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ នៃទិសដៅការងារសម្រាប់ឆមាសទី២ និងមានវត្តមានក្នុងអង្គសន្និបាតនេះ តាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ ។

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៥, ឡូត៍លេខ ២២-២៤ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម រាជធានីភ្នំពេញ, ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ៧២២ ៥៦៣, ទូរស័ព្ទ . ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៤២៦ ១១៧

- **គណៈអធិបតី**
- **លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីមេត្រី**

តាមរយៈស្មារតីអង្គសន្និបាតយើងក្នុងរយៈពេលមួយថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានកត់សម្គាល់ឃើញថា អង្គសន្និបាតរបស់យើងបានប្រព្រឹត្តទៅដោយជោគជ័យ ហើយបានផ្តោតលើចំណុចសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ៖

I/- សមិទ្ធផលនិងទិសដៅការងាររបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣: លោកស្រី ងួន សុខា បានជម្រាបជូនអង្គសន្និបាតកាលពីព្រឹកមិញនេះ អំពីសមិទ្ធផលរីកចម្រើនរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងការដឹកនាំគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ ការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល ការងារប្រតិបត្តិការជាមួយសាខារាជធានី-ខេត្ត ការងារប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និងការងារសវនកម្ម ជាដើម ។ ការងារទាំងអស់នេះ ពិតជាបានរួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងប្រតិបត្តិការធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សុខភាពនិងសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាទាំងមូល ការរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ និងជាពិសេសស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្ពោះទៅគាំទ្រការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិប្រកបដោយចីរភាពស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

II/ - ចំពោះស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក តំបន់ និងកម្ពុជា : ដូច ឯកឧត្តម ស៊ុំ សន្និសិទ្ធ បានជម្រាបជូន អង្គសន្និបាតរបស់យើងមុននេះបន្តិចអញ្ចឹងថា ក្នុងរយៈពេល ៦ឆ្នាំក្រោយពីវិបត្តិសកល សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកបាននិងកំពុងងើបឡើងយឺតៗ ជាវិជ្ជមាន ហើយបោះជំហានទៅមុខក្នុងភាពមិនទាន់ច្បាស់លាស់នៅឡើយ (one step in the dark) ដោយសារហានិភ័យនៃនិកម្មភាពខ្ពស់នៅប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន និងបញ្ហាប្រឈមនៅតំបន់អឺរ៉ុប ។ បញ្ហាប្រឈមនេះ មានដូចជា *(១)*-ប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅមិនទាន់រឹងមាំ និងមានភាពផុយស្រួយនៅឡើយ ដោយសារគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួននៅតែមានអនុបាតបំណុលខ្ពស់ (Leverage) ក្នុងប្រព័ន្ធ និងគុណភាពទ្រព្យសកម្មមិនទាន់រឹងមាំ ដែលចាំបាច់ត្រូវពង្រឹង (De-leveraging) *(២)*- លំហូរមូលធនគំហុកខ្លាំងពីប្រទេសអភិឌ្ឍន៍ទៅក្នុងប្រទេសកំពុងងើបឡើងនិងកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលអាចធ្វើឱ្យមានកំណើនឥណទានខ្ពស់ ការកើនឡើងនៃថ្លៃអចលនទ្រព្យ សម្ពាធអតិផរណានិងការកើនឡើងនៃកំដៅសេដ្ឋកិច្ច និង *(៣)*- ការបន្តរក្សានិងទម្លាក់អត្រាការប្រាក់គោលឱ្យនៅទាបរបស់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍យូរពេក ជាហានិភ័យមួយដែលនាំឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះ (Downside Risks) ផងដែរ ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមខាងលើ អាជ្ញាធរនៃប្រទេសក្នុងតំបន់ ជាពិសេសធនាគារកណ្តាលបានប្រកាន់យកគោលការណ៍ថ្មីៗមួយចំនួន ដូចជា ៖

(i)- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីពង្រឹងភាពរឹងមាំ និងអភិបាលកិច្ចល្អរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងផ្នែកម៉ាក្រូប្រុងប្រយ័ត្ននិងផ្នែកមីក្រូប្រុងប្រយ័ត្ន ស្របតាមគោលការណ៍គ្រឹះស្តីពីការត្រួតពិនិត្យធនាគារថ្មីៗ (Basel III) របស់គណៈកម្មាធិការទីក្រុងបាសែល និងវិធានការប្រុងប្រយ័ត្ននានា ដើម្បីត្រៀមទប់ទល់និងដោះស្រាយវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ ។ ធនាគារកណ្តាលទាំងនោះក៏បានកែលម្អក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលមានហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ (SIFIs) ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅថែមទៀត ។

(ii)- ធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើន បានដាក់ចេញវិធានការគ្រប់គ្រងធនាគារធំៗក្នុងស្រុក ដែលមានហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ (D-SIFIs) ស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃប្រទេសរបស់ខ្លួន ហើយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកធំៗណាដែលមានហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ ចាំបាច់ត្រូវគោរពតាមវិធានការប្រុងប្រយ័ត្នឱ្យបានហ្មត់ចត់ ដើម្បីកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលជាអវិជ្ជមាន ជាយថាហេតុ ។

(iii)- ធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសក្នុងតំបន់ខ្លះ ខិតខំពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អ និងយន្តការគ្រប់គ្រងទុនបម្រុងអន្តរជាតិរបស់ខ្លួនថែមទៀត ខណៈដែលធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសឧស្សាហកម្មនិងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន កំពុងអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុវិសាមញ្ញ (Unconventional) ដូចជា ការបន្តរក្សានិងទម្លាក់អត្រាការប្រាក់គោលរបស់ខ្លួនទាបយូរពេក ដើម្បីគាំទ្រស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។

ដោយឡែក សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាវិញមានមូលដ្ឋានកំណើនរឹងមាំ ដោយមិនទទួលរងនូវផលប៉ះពាល់ពីបញ្ហាប្រឈមនោះដោយផ្ទាល់ ។ នៅឆ្នាំ២០១៣នេះ បើតាមការព្យាកររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា រំពឹងថានឹងមានកំណើន ៧,៦% ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំមុនដែរ ដោយសារភាពអំណោយផលពីកំណើននៃវិស័យកសិកម្ម ទេសចរណ៍ សំណង់ និងការនាំចេញជាដើម ។

ដើម្បីរួមចំណែកពង្រឹងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្ពោះទៅគាំទ្រការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិប្រកបដោយចីរភាព ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ខ្ញុំសូមលើកឡើងនូវមតិខ្លះៗ ដើម្បីឱ្យមន្ត្រីបុគ្គលិកទាំងនៅទីស្នាក់ការកណ្តាលនិងសាខារាជធានី-ខេត្ត បានស្វែងយល់បន្ថែម អំពីអ្វីដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវធ្វើនៅពេលនេះ និងនៅពេលអនាគត ដូចខាងក្រោម ៖

១/- ការពង្រឹងស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ : ដោយសារការរីកចម្រើននៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងផ្នែកបណ្តាញ សេវា និងផលិតផលបច្ចុប្បន្ននេះ បានផ្តល់សញ្ញាណពីរ គឺទី១/- បានជួយរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ប៉ុន្តែចំណុចទី២/- បានបង្ហាញពីសញ្ញាណនៃការព្រួយបារម្ភសម្រាប់អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ញត្តិករ ដើម្បីបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រងហានិភ័យទាំងឡាយ ដែលអាចកើតមានឡើងនៅពេលខាងមុខ ដោយសារការរីកចំរើននៃសេវានិងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ដូច្នេះ ការងារពង្រឹងសុវត្ថិភាពនិងស្ថិរភាពនៃប្រព័ន្ធធនាគារ គឺជាការងារអាទិភាព ដែលយើងត្រូវអនុវត្តជាប់ជាប្រចាំ ទាំងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា កំពុងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដានលើឯកសារ (Off-Site Surveillance System) ដែលជាប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដានតាមកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ដើម្បីបម្រើដល់ការត្រួតពិនិត្យ ផ្អែកលើហានិភ័យនិងផលិតរបាយការណ៍វិភាគផ្សេងៗ ជាលក្ខណៈស្វ័យប្រវត្តិនិងសុក្រិត។

ចំពោះវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុវិញ ត្រូវបន្តពង្រឹងនិងពង្រីកវិស័យនេះឱ្យរីកចម្រើនថែមទៀត ឱ្យស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ដូច្នេះ យើងត្រូវរៀបចំផែនការសកម្មភាព ដូចជា ១/- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃតួនាទីព័ត៌មានឥណទាន ២/- កែលម្អក្របខ័ណ្ឌ ច្បាប់និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ៣/- បង្កបរិយាកាស ប្រកួតប្រជែងលើអត្រាការប្រាក់ សេវា និងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ និង ៤/- ពង្រីកលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ឥណទាន ចំពោះប្រជាជនដែលមានចំណូលទាបនៅតំបន់ជនបទបន្ថែមទៀត ។

២/- ចំពោះការងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងអធិការកិច្ច : គឺជាការងារស្នូលរបស់យើង ជាពិសេស ជាការងារពង្រឹងសុវត្ថិភាពនិងមានសារៈសំខាន់ណាស់ សម្រាប់វាយតម្លៃពីភាពរឹងមាំ សុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្របតាមគោលការណ៍អភិបាលកិច្ច ។ តាមរយៈរបាយការណ៍របស់លោកអគ្គពិនិត្យ ដូចផ្ញើជូនមកខ្ញុំជាប់ជាប្រចាំ ខ្ញុំបានពិនិត្យឃើញថា មន្ត្រីយើងបានបំពេញការងារនេះ បានល្អប្រសើរ ។

ដើម្បីបន្តដំណើរការការងារនេះឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត ខ្ញុំសូមស្នើសុំឱ្យបន្តចុះតាមដានការអនុវត្តតាមអនុសាសន៍ដែលបានលើកឡើង និងរៀបចំយន្តការវាយតម្លៃហានិភ័យប្រតិបត្តិការតាមផ្នែក និងពង្រឹងការងារអធិការកិច្ចទាំងនៅទីស្នាក់ការកណ្តាលនិងសាខារាជធានី-ខេត្តបន្តទៀត ។ សូមឱ្យមន្ត្រីបុគ្គលិកនៅតាមនាយកដ្ឋានជំនាញនិងអង្គភាពក្រោមឱវាទផ្តល់កិច្ចសហការបន្ថែមទៀត ។